

Előfizetési árak:

Egész évre	10— K
Fél évre	5— K
Negyed évre	2:50 K

Egyes szám ára 10 fillér.

Megjelenik szerdán és szombaton.

BAJA

Kiadóhivatal

Kazal József könyvnyomdája, ahol előfizetések és hirdetések felvételnek. Telefon 45.

Szerkesztőség

Baja, Eötvös József-utca 2. szám. Telefon 116.

Feladás szerkesztő és lapfajdoszó: **Meskó Zoltán.**

A kartellek és a kisipar.

Elismert tény az, hogy a mezőgazdaság nemcsak hogy nem áll a kisiparral érdekellentétben, hanem ellenkezőleg, érdekeik majdnem teljesen azonosak. És bármennyire igyekezzenek éket verni a kisbirtok és a nagybirtok közé, azt az igazságot nem sikerült megdönteniök, hogy míg a kis- és a nagybirtok, vagy akár a közép-birtok között érdekellentét nincsen, addig a kisipar és a nagyipar között ez az ellentét szembeszökő. Míg tehát a kisbirtokos jogos érdekeinek természetesen védelmezőjét megtalálja azokban a társadalmi szervezetekben, amelyeknek vezetése közép- vagy nagybirtokosok kezében van, addig a kisiparos maga kénytelen társadalmilag szervezkedni, hogy védelmet találjon.

Hogy ne menjünk meszebbre, itt vannak a kartellek. A nagyiparnak eszeágában sincs ezek ellen fölvenni a harcot, hiszen ő alakítja, ő hasznosítja a saját javára a kartell meg a trösztöt. Ma például a helyzet az, hogy ugyszólván az összes szakmabeli kisiparosok állást foglaltak a kartellek kizsákmányoló működése ellen.

Ma itt, holnap ott tartanak

a kisiparosok gyűléseket és egyhanguiag megállapítják, hogy szükség van olyan törvényre, amely a kartellek garazdálkodásának véget vet.

És vajjon mit csinál a nagyipar?! Hallgat. Oly mélyen hallgat, mintha nem is iparosokról volna szó, mintha tőle teljesen idegen elemek háborognának. Hallgat, mert hallgatni arany és mert ha beszélne és igazat beszélne, kénytelen volna megtagadni minden közösséget a kartell ellen panaszkodó kisiparossal.

Mert, sajnos, csak panaszkodnak a kisiparosok. Eredményekkel még nem dicsekedhetnek, ezek az eredmények azonban elérhetők, ha szervezkedésük céltudatos lesz és fegyvertársaikul azokat választják, akik velük együtt évek óta küzdenek a kartellek ellen. Ezeknek táborába eléggé tekintélyes ahhoz, hogy a siker reményével köthető meg velük a szövetségi szerződés és mondanunk sem kell talán, hogy a gazdák ezek.

A gazdák, akik szívesen, örömmel nyújtják a baráti jobbot a kisiparosnak abban a meggyőződésben, hogy amikor vele a kartellek megtörése céljából szövetségre lépnek, a fo-

gyasztók millióinak érdekeit védelmezik néhány száz, vagy ezer tervszerű kizsákmányolóval szemben.

Hisszük és reméljük, hogy gazdák és iparosok meg fogják érteni egymást, mert még ha volna is közöttük az érdekek szempontjából némi ellentét, azt is be kell látni, hogy vannak a különböző termelő ágakat egymástól elválasztó korlátoknál sokkal erősebb, ezeket ledöntő összekötő kapcsok, az erkölcsi tényezők, a melyek a kartellek elleni küzdelem leg-erősebb fegyverei.

Máris megállapíthatjuk, hogy ezen a téren iparosok és gazdák között nem csekély jelentőségű közeledés történt és joggunk van remélni, hogy egy közös, egységes, erőteljes akció indul meg a kartellek ellen a közel jövőben. Megjegyezzük, hogy a gazdák részéről ennek semmi elvi akadályja sincs és az iparosoktól függ a továbbiak terén a döntés.

Ha ők belátják, hogy érdekeik valóban azonosak és csatlakozni fognak mindnyájan egy közös akcióhoz, akkor olyan eredményeket érhetünk el, amelyeket külön-külön elérni nem tudnánk.

Ezt bővebben magyarázgatni fölösleges volna. Pontot tehetünk tehát ide azzal, hogy várjuk és reméljük a közös és sikeres akciót!

Összetartásban rejlik az erő!

A városi képviselőválasztások.

Pénteken zajlottak le a városi képviselőválasztások. A választásra úgy az ellenzék, mint a munkapárt nagy előkészületeket tett. Különösen a munkapárt fejtett ki nagy erőt jelöltjei érdekében, akiket igen jól választott meg. Kitérő taktika volt dr. Rajk Aladár volt képviselőnek a munkapárt részéről való hivatalos jelölése, ami feltűnést keltett és sok félremagyarázásra adott okot.

A választást a választási elnökök, Weisz Nándor, Meskó László tanácsnokok és Klénáncz György dr. tisztí főügyész a legmesszebbmenő pártatlansággal, a törvény szigorú betartásával vezették. A választás befejezése után a választók a közbecsülésnek örvendő elnököket lelkesen megjelenezték.

A választás egyes mozzanatairól az alábbiakban számolunk be:

Az I. kerületben a választás eredménye mindvégig bizonytalan volt. A függetlenségi párt legkevésbé 3 mandátumra számított, míg a munkapárt azt hitte, hogy listája tisztán kerül ki a választásból.

Az eredmény kihirdetése csak annyiban okozott meglepetést, hogy Pollák Lajos, a függetlenségi párt

Ha szereti az egészségét,
csakis „DENIKO“ szivart és szivarkát szívjon!

M E R T:

a „Deniko“ gyártmányokból a főfájást, köhögést és a rekedtséget előidéző szabad állapotban lévő nikotin egy szabadalmazott eljárással kivonatott, míg a dohány ízét és zamátját szolgáltató, az egészségre nem ártalmas, legtöbbszörre almasavhoz és citromsavhoz kötött nikotint továbbra is élvezheti. — Ugy az általános eladási, mint a bel- és külföldi különlegességi dohányok, szivarok és cigaretták kaphatók denikotizálva **BAJÁN KIZÁRÓLAG**, de csakis eredeti dobozokban a Deniko r. t.

Budapest, nikotinmentes dohánytermékek árusító vállalatának bajai fiókjában

Drescher Gyulánál.

egyik közszeretnek örvendő vezér-férfi csekély szavazattal kisebbségben maradt. Örömet és lelkesedést keltett az, hogy a függetlenségi Wunderlich Józsefet megválasztották.

A II. kerületben, az eddigi legerősebb függetlenségi kerületben az ellenzék csatát vesztt. Az ellenzék jelöltjei közül egyedül dr. Halász József jött be, egyebekben pedig a munkapárti lista győzött. A bukás oka nyilvánvaló! Dr. Nyíratty Jánoson, a függetlenségi párt mindenki által tisztelt elnökén kívül, aki éjjelnappal fáradozott a párt érdekében, a párt vezetői közül senkit sem látunk a kerületben, sem a választás előtti napokban, sem a választási napon. Bizony a városi munkapárt vezetősége mindenütt ott volt, a kis-körösmakban épügy, mint a főbb korteseknél!

Ezt kellett volna ellensúlyoznia a függetlenségi párt vezetőségének, de az elnökön kívül, mint már említettük, nem volt szerencsénk senkit se láthatni. A bukáshoz hozzájárult a munkapártnak az a II. kerületben nagy mértékben használt kortesfogása is, hogy kortesek útján uton-utfélen hangoztatták, hogy a volt függetlenségi képviselő 67-es lett és amikor ebben polgártársaink kételkedtek, nyíltan odavágták, hogy hiszen a munkapárt jelölte őt törvényhatósági bizottsági tagnak. Ezen állításukat a munkapárt hivatalos listájával igazolták is.

A III. kerületet tartotta mindenki a legbizonytalanabb kerületnek. A főispán által beígért kortesállatvásárt visszahelyezésével korteskedtek a jelöltek, azonban teljesen hatástalanul.

Az alsóvárosi kerületben a függetlenségi párt fényes győzelmet aratott. Mind a hat jelöltjét nagy szűbbséggel választották meg.

A választás eredményének kihirdetését a választók óriási lelkesedéssel fogadták.

A lezajlott választáson a következőket választották meg:

I. kerület:

Dr. Rajk Aladár 437 szavazattal
Werner Adolf dr. 334 „
Bellosits Bálint 306 „
Kollár Ágoston 295 „
Lemberger Rezső 287 „
Wunderlich József 267 „
Gebhardt Dezső 264 „
Antalfy Ferenc 263 „
Wunderlich József és dr. Rajk Aladár függetlenségiiken kívül többi munkapárti.

III. kerület:

Schwarz József 174 szavazattal
Somogyi Emil 170 „
Scherer Károly 168 „
Iszkeitz András 165 „
Dr. Halász József 160 „
Ozward István 155 „
Dr. Halász József függetlenségén kívül a többi mind munkapárti.

III. kerület:

Kovács Andor 211 szavazattal
Meskó Zoltán 198 „
Pastrovits Sándor 188 „
Rajcsányi Imre 173 „
Borkly Antal 166 „
Antal Lajos 156 „

Mind a hat függetlenségi.

A törvényhatósági bizottsági tagválasztásnál az ellenzék hat mandátumot vesztt.

Kibuktak Tinusz István, Klein Rezső, Kautten Miklós, Király Béla, Milkó Vilmos függetlenségi és Dömötör Kálmán dr. munkapárti.

Megyebizottsági tagválasztások.

Folyó hó 5-én zárták le Bácskában a megyebizottsági tagválasztásokat. A választás eredménye az volt, hogy megválasztottak 130 munkapártit és 20 ellenzékit.

Függetlenségi képviselőt választottak Magyarokanizsa, Zenta, Ada, Kossuthfalva, Mohol, Jánoshalma és Szeghegy. Lovászy Mártont két kerületben választották meg.

A jövő évtől kezdve a megyebizottságban a virilistákkal együtt ötven ellenzéki lesz, míg az elmúlt három éves ciklusban hetven volt az ellenzékiek száma.

Az ellenzék a választásokon tehát husz mandátumot vesztt.

Hirek.

Konstantin-ünnep Baján.

Konstantin császár 313-ban irta alá Milanóban azt a rendeletet, mellyel egész római birodalma szabadságot kapott vallásának gyakorlására. Ennek a világtörténelmi nagy eseménynek 16 százados ünnepét a „Bajai Kath. Könyvtáregylet" is megüli december hó 14-én délután 5 órákor az Ipartestületben.

Méltán ünnepli az egyház és annak minden hű fia 16 százados szabadságünnepét, mert a milanoi ediktum a kereszténység folszabadulását, a pogány államhatalom megdőlését jelentette.

Merjék remélni, hogy ez a bajai Konstantin-ünnep méltó lesz a bajai Könyvtáregylet jó hírnevéhez.

Az ünnepély programja nagyon szép. Almássy Miklós művész ismét eljön hozzánk, hogy művészetével is emelje az ünnepség fényét. Gutvill Gyula zenetanár hegedűn játszik, zongorán kíséri Amler Irénke. Az ünnepi beszédet dr. Werner Adolf főgimn. igazgató mondja. A jeles szónok bizonyára itt sem tagadja meg magát. Dr. Aszódy Imréné és Kollár Vilma szavalnak, a képezde jóhírű enyckara a jubileumi himnuszt fogja előadni.

Baja város katolikusai ott legyünk mindnyájan a december hó 14-én tartandó Konstantin-ünnepen. X.

Uj ügyvéd Őrszálláson. Dr. Stein Nándor ügyvéd irodáját Őrszálláson megnyitotta.

Kapláni áthelyezés. Kozák József, volt bátmonostori adminisztrátort az érseki hatóság Homokmégyre kaplannak küldte ki.

Uj postaügynökség Borotán. Borota községben 1913. évi december 6-án, szombaton új postai ügynökség lép életbe.

Liceális előadás. December 8-án 5 órákor az Ipartestület nagytermében lesz ez idén az első ismeret-terjesztő előadás. A liceális ügyek vezetőségének sikerült előadót megnyernie Hermán Antal dr. kolozsvári egyetemi m. tanárt, a nagyhírű ethnographiai kutatót, ki „Erdélyi képek" c. praelegál. Érdekes előadását 150 vetített képpel és eredeti erdélyi meggár, székely, román, örmény, cigány, zsidó etc. énekek bemutatásával kíséri a kiváló tudós. Belépődíj az előadásra 50 fillér. Karzat 30 fillér.

A „Munkás Otthon" december hó 7-én tartandó cabaréján fellépnek Wernberger, Huszár, Összterreicher, Tamasi és Hufflusz. A cabarészámokat Németh Ignác karnagy kíséri zongorán.

Csernoch biboros lesz. Magyarország hercegprímása: Dr. Csernoch János még újév előtt megkapja a bibornoki kalapot. Hiteles helyről értesülünk, hogy még karácsony előtt lesz a bibornokokat kreaöl konzisztórium. Több megüresedett biborosság fog betöltésre kerülni és teljesen bizonyos, hogy Csernoch hercegprímás az új biborosok között lesz.

900 percentes földbemelendés a szegedi tanyákon. Azoknak, akik alattomos célok szolgálatában folyton azt hangoztatják, hogy nincs Magyarországon mezőgazdasági kultúra, figyelmébe ajánljuk azt a hirdadást, mely egyik megbízható lap-társunk hasábján látott napvilágot. A hirdadás elmondja, hogy Szeged város földbérleti árverésén óriási áron vették bérbé a régi bérlők a földet, ragaszkodván a maguk bérelt birtokához, amelyért hajlandók voltak többet is fizetni, csakhogy megarthassák. Fényes fáolata ez a galileisták és merkantilisták szemrehányásának, hogy nem fejlődik a

mezőgazdasági kultúra, mert ha igaz lenne ez az állítás, hogyan lenne lehetséges, hogy a tanyai nép 900 percenttel többet ajánljon fel önként a bérletért, mint 30 évvel ezelőtt?

Kitüntetés. A honvédelmi miniszter Biliczky Lajos újvidéki honvédőhadnagyot, a paripási r. kath. ifjúsági egyeslet katonai lövésztanfolyamának szervezése és vezetése körül szerzett érdemeiért dícsérő okirattal tüntette ki.

Hibás névjegyzék. A pártok részéről kiadott választói névjegyzékben Mátyai Ignác választópolgár neve tévesen lett nyomtatva, miért is azon hiteszettel szemben, hogy nevezettnek nincs választójoga, ezennel igazoljuk, hogy Mátyai Ignác a lefolyt választáson élt is szavazati jogával.

Heten pályáznak a zombori

polgármesterségre.

A zombori polgármesteri szék Hauke Imre nyugdíjaztatásával megüresedett. Ma jött le a polgármesterségre kiírt pályázat s lapunk szerkesztősége telefonon érdeklődött a pályázat eredménye iránt.

Heten adtak be — a felvilágosítás szerint — pályázatot a polgármesterségre, azonban a nevek nem hozhatók nyilvánosságra, mert a pályázatok rezer-váltan kezelt főlspáni akták.

Bizonyos azonban, hogy egy héten belül összehívják a városi közgyűlést és minden bizonyonnyal karácsonyra már lesz Bácsingy szék helyének is polgármestere.

Főmunkatárs:

Dr. POLLERMAN ARTHUR.

Segéd-szerk.: FISCHEL FERENCZ

Hirdetések.

Ügyvédi irodák

irodai és könyvelési teendőken jártas egyén alkalmazást keres.

Czime a kiadó-hivatalban.

Ébenfa fuvola
eladó. Tóth K.
utca 62. szám.

**Hirdetések
jutányos áron
felvétetnek a**

B A J A

kiadóhivatalában

Kazal József

könyvnyomdájában,

a Központi szállóval szemben.

Telefonszám 45.

Új szállítási vállalat.

Van szerencsém a n. é. közönség
szíves tudomására hozni, hogy

Baján, Tóth Kálmán-utca 27. sz.
alatt

szállítási vállalatot

létesítettem.

Elvállalok mindennemű vasuti és
hajózási fúvarozást valamint
butorszállítást és

**egész költözködésekert
jutányos ár mellett.**

Amidőn gyors és megbízható kiszol-
gálásról biztosítom a t. közönséget,
egyben nagybecsű támogatását kérem
és vagyok kiváló tisztelettel

Manhold-fele

szállítási vállalat

Baja, Tóth Kálmán-utca 27. szám,
Telefonszám 192.

**Tengeri
moslék
!eladás!**

Szarvasmarhának,
lónak, sertésnek kitűnő
takarmány. Hektója 80 fill.
Kapható Spitzer Károly és
Fiai szeszgyárában Baján.
Naponta frissen gyártva!

Tyukszem, Excelsior

börkeményedés, szemölcs

HINTÓPOR

48 óra alatt eltűnik a „CANNABIN”
használatát után. Üvege 1 kor.,
postadíjjal 1.40 kor.
Három üveg bérmentve 3 korona.

48 óra alatt elmulasztja
a kéz-, láb- és hónaljzadást.
1 doboz 1 kor., postadíjjal 1.40 kor.,
3 doboz bérmentve 3 kor.

Hizlálásra legalkalmasabb 40% phosphorsavat tartalmazó

Takarmánymész,

mellyel a disznóknál nagyon könnyen 300 kiló hizlálási súly érhető el.
Alkalmazható azonfelül baromfi, borjúk, juhok, marhák, ökrök és lovak-
nál. 4 3/4 kiló ára, mely hónapokig elég 5 kor. 80 fillér utánvételt bér-
mentve. — Utánvételt vagy a pénz előzetes beküldése mellett küldi:

Dr. FLESCHE E. „Korona“-gyógyszertára Győr 99.

Értesítés.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szíves tuda-
mására hozni, hogy

úriszabó üzletemet

Mátyás király-tér 10-ik szám alá,

(járásbíróság átellenébe) helyeztem át.

Készítek elegáns férfi- és gyermek-ruhákat.
Javitást és vasalást elfogadok jutányos árban.

A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kéri
tisztelettel

Babocsay Károly.

**INGYEN, ráfizetés nélkül becserél öreg, használt
gramfonlemezeket ujakra WAGNER
„Hangszerkirály“ Budapest, József-körút 15. szám.
Árjegyzék ingyen. Cimre ügyeljen.**

Glasz Lipót

épület-, műlakatos- és
vizvezeték-szerelő műhelyét Flórián-utca
16-ik szám alá, saját házába helyezte.

Egy jó ház-
ból való fiu

t a n u l ó u l

a z o n n a l
felvétetik

e lap kiadójánál.

Hegedüs József
épület- és butorasztalos
Baja, Rókus-utca 43.

ELFOGAD mindennemű
ASZTALOSMUNKÁT a legjobb
kivitelben.

KÉSZIT tartós konyhabutorokat,
előszoba mángorlókat raktáron
tart. Minden e szakmába vágó
munkákat elvállal

a legjutányosabb árban.

Értesítés.

Tisztelettel értesítjük a n. é. köz-
önséget, hogy a „Bajai Független
Ujság”, a „Bajai Hírlap” és a „Baja”
kiadóhivatala közt az árverési hirdet-
mények, családi értesítések és felül-
fizetések hirdetési áraira nézve a
következő megállapodás jött létre:

Ingó árverési hirdetmény . . .	8 K
Ingatlan árverési hirdetmény . . .	15 K
Csődhirdetmény	20 K
Eljegyzési hír	3 K
azzal a megjegyzéssel „min- den külön értesítés helyett”	5 K
Házassági hír	3 K
Gyászjelentés a szövegben . . .	5 K
a hirdetések közt	3 K
Részvét köszönő nyilatkozat . .	3 K
Felülfizetések közlése soron- ként	20 fillér.

Tisztelettel
a Kiadóhivatal.

Elvállal mindennemű
diszes vasrácskapuk, üzleti
vasredőnyök, sirrácok, ujon-
nan szabadalmazott
fürdőszobák készítését
Költségvetéseket és rajzokat
díjtalanul készít.

**Javitásokat azonnal
és olcsón eszközöl.**

Szivattyus kutak
jókarban tartását évi kezelésre
elvégeztetve.

Saját szabad. tábori ágyak!

Felvétetik egy fiu

tanulóul

Kazal József könyvnyomdájában.

Minden izlésnek megfelelő
CSINOS DIVATOS
fényképeket

ugyszintén
fényképnagyításokat
KÉSZIT

Nesselroth Bernát fényképész
Baja, Szent István-tér II-ik szám.
(Fischer-ház.)

Papir- és írószer-kereskedés

■ KÖNYVNYOMDA ■

KAZAL JÓZSEF - BAJA

Telefon 45 Vörösmarty Mihály-utca 6 Telefon 45

Könyvnyomdai munkák készítése a legizlésesebb kivitelben. Ügyvédi és községi nyomtatványraktár

Hazai Általános Biztosító Részvény-Társaság.

A társaság elvállal biztosításokat

tűz- és jégkárok ellen (a villámcsapás által okozott tűzkárokat is megtéríti). A biztosítás egyéb ágazataiban is a közönség rendelkezésére áll. Díjtételei olcsók és előnyösek, kárait gyorsan és méltányosan rendezi, ügyfeleinek érdekeit minden tekintetben megóvjá.

Kötvénykiállító főügynökség: B A J A.

(Városi bérház.)

Fränkl Ignác
BAJA, Budapesti-ut 15.

Ajánlja dus raktárát elsőrendű

varró-, kötőgép-, kerékpárok- és grammofonokból, valamint mindezek alkatrészeiből.

J a v í t á s o k

szakszerű műhelyemben a legjutányosabban eszközöltetnek

➡ Kedvező fizetési feltételek! ➡